

Enskild motion

Motion till riksdagen 2015/16:2154

av Lars Eriksson m.fl. (S)

Arbetslöshetsförsäkringen

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om behovet av en översyn av arbetslöshetsförsäkringen och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

En väl fungerande, tydlig, frivillig och solidariskt finansierad arbetslöshetsförsäkring är en viktig grundsten i den svenska arbetsmarknadsmodellen. En sådan arbetslöshetsförsäkring möjliggör nödvändig strukturomvandling, ger ekonomisk trygghet till dem som förlorar jobbet, stimulerar efterfrågan i ekonomin när arbetslösheten stiger och motverkar press nedåt på lönerna.

Arbetslöshetsförsäkringen har genomgått mycket stora förändringar under den borgerliga regeringsperioden sedan 2006. Regelverket har ändrats så att allt färre får ersättning vid arbetslöshet trots medlemskap i försäkringen. De höjda egenavgifterna tillsammans med det försämrade regelverket medförde att ca 500 000 medlemmar lämnade försäkringen under förra mandatperioden. De differentierade egenavgifterna har också medfört att redan hårt utsatta yrkesgrupper med hög risk för arbetslöshet fått starkt höjda egenavgifter medan ofta välavlönade grupper med lägre risk för arbetslöshet fått betydligt lägre egenavgift. Vi konstaterar att en läkare betalar 90 kr/månad för sin a-kassa medan ett cafébiträde betalar 390 kr/månad, med andra ord en mycket orättvis och osolidarisk men väl medveten politik från den borgerliga regeringens sida.

Regeländringarna har också gjort att allt för många är arbetslösa helt eller delvis utan att få rätt till ersättning – man är helt enkelt utförsäkrad i stor omfattning.

Vidare har arbetsvillkoret stramats åt, studerandevillkoret har tagits bort m.m. Regelverket är i dag så komplicerat att mer än 80 procent av alla arbetsgivarintyg måste kompletteras.

Utjämningsystemet har förändrats negativt, vilket påverkar framförallt mindre och volymutsatta kassor negativt. Avgifterna till a-kassorna har flerdubblats för flera medlemsgrupper. Kassor med hög arbetslöshet har drabbats mycket hårt. Flera uppgifter måste i dag samordnas mellan a-kassan och Försäkringskassan, vilket medför en omfattande administration och risk för långa handläggningstider.

Ett obligatorium är nu under utredning, men riskerar att landa i ett tvingande medlemskap i en dålig försäkring där endast hälften av de arbetslösa kommer att få rätt till ersättning.

Många av dem som i dag är arbetslösa är det under en kortare period. För dem är det viktigt med en arbetslöshetsförsäkring som ger ett tillräckligt ekonomiskt skydd för att fungera som en omställningsförsäkring. Arbetslöshetsförsäkringens regelverk måste vara enkelt och tydligt. De som har fastnat eller riskerar att fastna i mer permanent arbetslöshet ska så snabbt som möjligt få insatser som ökar deras möjligheter att lämna försäkringen och försörja sig själva. Där finns det stora brister i dagens system. Därför behövs en omfattande översyn av arbetslöshetsförsäkringen för att komma tillrätta med de problem som beskrivs i motionen.

Lars Eriksson (S)

Anna Wallén (S)

Olle Thorell (S)

Pia Nilsson (S)